

La història com a ficció

Apassionant exercici entre la història i la ficció el que ens proposa Margarida Aritzeta (foto) des de la seva última novel·la, *El pou dels maquis*, publicada per la dinàmica editorial Cossetània. Tal com especifica en el seu reportatge Carina Fil·lèlla, Aritzeta ha recreat un episodi ambientat entre el 1946 i el 1947, protagonitzat per cèl·lules comunistes de resistència anti-franquista i que van tenir com a base la masia on va néixer l'escriptora a Valls, i que va tenir vinculacions familiars. Cossetània ha presentat dos volums, la novel·la esmentada i un segon de documents sobre els fets dels quatre activistes de la Brigada Jaume Girabau de l'Agrupació Guerrillera de Catalunya. Tot plegat va acabar amb la caiguda dels Vuitanta el 1947 i un consell de guerra sumaríssim amb vuit penes de mort. Amb quinze anys i afiliat a la Joventut Socialista, el pare de la Margarida havia portat els maquis a la masia. Aritzeta demostra com els militants van ser abandonats pels aliats, per la Unió Soviètica i, fins i tot, pel PCE i el PSUC,

una traïció més en la seva història vergonyant.

Els volums d'Aritzeta m'han recordat aquells llibres de Norman Mailer on considerava la novel·la com a història i la història com a novel·la. El reportatge i la documentació permeten una lectura paral·lela, que resulta clarificadora, un testimoni impressionant, que seria ideal per a tots aquests que es vanten de defensors de la memòria històrica. Peons en la partida d'escacs del final de la Segona Guerra Mundial, i oblidats a la seva sort, aquells homes han estat recuperats per la literatura i els escriptors, com tantes altres vegades.

També és força interessant el tema que Mercè Miralles ens ofereix sobre la poeta Joana Raspall. L'escriptora ha estat una incansable activista per la normalització del català i autora d'alguns diccionaris importants. La periodista la visita a la seva llar i estudi de Sant Feliu de Llobregat i ens dona algunes claus sobre la seva obra creativa i d'erudició. Raspall i Aritzeta representen l'avantguarda de la nostra cultura. *

A

Aritzeta demostra com els militants van ser abandonats pels aliats, pel soviètics i, fins i tot, pel PSUC

FLORITURES LLUÍS LLORT

Per a les floretes de la casa

Amb el risc de sonar políticament incorrecte, les floretes de la casa solen ser les nenes i adolescents. Determinades nenes i adolescents, si ho voleu. N'hi ha de compromeses, d'intel·lectuals, de combatives, d'oenegeistes, sí, però moltes (a més a més o en comptes de) tenen una forta tendència cap als temes amorosos (hi arriben uns quants anys abans que els nois), i també als relacionats amb l'estètica, els complexos, les passions i les traïcions...

Els creadors del portal *Adolescents.cat* ho saben i hi aboquen tota mena de notícies, comentaris, consells, fotografies i tests que milers d'adolescents (bàsicament en femení) catalanes llegeixen, segueixen, comenten, responen, etcètera.

A La Galera han convertit l'experiència en llibre: *Adolescents.cat. El manual*, perquè el

món virtual és magnífic, immediat, participatiu i el que es vulgui, però gràcies a *sant* Gutenberg, encara té més valor el que arriba a ser un llibre de paper. Però això és un altre tema.

El contingut, que provoca algun somriure condescendent entre els lectors (o *fullejants*) adults, segur que farà les delícies, com se sol dir, de les floretes de la casa. Mireu els apartats i traieu-ne conclusions: *Amor, Parella, Ruptura i desamor, Amistat, Autoestima, Institut, Facebook, Twitter i Whatsapp, Pares, Sexe, Tests*.

Els guions de la Senyora Francis estaven dominats pel jou de la moral franquista. Ara tenim més llibertat, i temes tabús com el sexe es poden parlar de manera que enriqueixin les persones i ajudin els adolescents a superar els habituals conflictes, dubtes i perills. I això està bé. *

ELSENYORRUC GUILLEM CIFRÉ

